

Nr 95.

Ankom till riksdagens kansli den 5 april 1938 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av dels vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda framställningar om kapitalinvesteringar i statens allmänna fastighetsfond med avseende å handelsdepartementet, dels ock två i samband därmed väckta motioner.

(1:a avd.)

1:o **Färdigställande av andra våningen i statens provningsanstalts huvudbyggnad.** I propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1938/39 har Kungl. Maj:t såsom kapitalinvesteringar under rubriken Statens allmänna fastighetsfond, föreslagit riksdagen (bilaga 9, Handelsdepartementet, punkt 1) att till Färdigställande av andra våningen i statens provningsanstalts huvudbyggnad för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 7,500 kronor.

För innevarande budgetår har till ifrågavarande arbeten bland utgifter för kapitalökning anvisats ett reservationsanslag av 30,000 kronor. Med anledning av inträffade prisstegringar å byggnadsmaterialier m. m. beräknas ett belopp av ytterligare 7,500 kronor bliva erforderligt för arbetenas utförande.

Sistnämnda belopp har beräknats skola i sin helhet omedelbart avskrivas.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Färdigställande av andra våningen i statens provningsanstalts huvudbyggnad* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 7,500 kronor.

2:o **Tillbyggnad av statens provningsanstalts flygelbyggnad.** Kungl. Maj:t har i förberörda proposition föreslagit riksdagen (punkt 2) att för Tillbyggnad av statens provningsanstalts flygelbyggnad för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 9,500 kronor.

För innevarande budgetår har till ifrågavarande arbeten bland utgifter för kapitalökning anvisats ett reservationsanslag av 38,000 kronor. Med anledning av inträffade prisstegringar å byggnadsmaterialier m. m. beräknas ett belopp av ytterligare 9,500 kronor bliva erforderligt för arbetenas utförande.

Sistnämnda belopp har beräknats skola i sin helhet omedelbart avskrivas.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

Bihang till riksdagens protokoll 1938. 6 saml. Nr 95—97.

att riksdagen må för *Tillbyggnad av statens provningsanstalts flygelbyggnad* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 9,500 kronor.

3:o) **Uppförande av byggnad för ett statens hantverksinstitut.** Kungl. Maj:t har i förberörda proposition föreslagit riksdagen (punkt 3) att till Uppförande av byggnad för ett statens hantverksinstitut för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

Vidare har uti två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *J. Björck* (nr 155) och den andra inom andra kammaren av herr *C. G. Tengström m. fl.* (nr 245) hemställts, att riksdagen måtte besluta att

dels å kapitalbudgeten för år 1938/39 till uppförande av byggnad för ett statens hantverksinstitut anvisa ett reservationsanslag av kronor 750,000,

dels å kapitalbudgeten för år 1938/39 till maskiner och annan inredning i byggnaden för statens hantverksinstitut anvisa kronor 160,000,

dels ock å driftsbudgeten för år 1938/39 till avlöning åt en föreståndare för statens hantverksinstitut anvisa kronor 12,000,

dock att, därest de två förstnämnda anslagen icke anses i sin helhet kunna bifallas, de belopp, som icke bliva anvisade å kapitalbudgeten, i stället anvisas å den i utsikt ställda beredskapsbudgeten.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionen I:155.

För innevarande budgetår har till uppförande av byggnad för ett statens hantverksinstitut bland utgifter för kapitalökning anvisats ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Departementschefen har erinrat därom, att kostnaden för ifrågavarande institutsbyggnad — inklusive kostnaderna för vissa inredningsarbeten — från början beräknats till 2,170,000 kronor. Med inräknande av kostnader för anskaffning och komplettering av maskiner, inventarier och diverse utrustning, beräknade till 320,000 kronor, uppskattades alltså kostnaderna för institutsbyggnaden jämte inredningar och övriga anläggningar till 2,490,000 kronor. Enär det avsågs att av kapitalbehållningen å en enskild fond — *C. J. F. Ljungrens minnesfond* — taga i anspråk ett belopp av omkring 50,000 kronor till byggnadens uppförande, skulle statsverkets andel utgöra cirka 2,440,000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1937 har byggnadsstyrelsen framhållit, att med hänsyn till inträffade prisstegringar den tidigare lämnade kostnadsberäkningen numera vore för låg. Enligt de nya kostnadskalkyler, som av styrelsen verkstälts, komme kostnaderna — fränsett utgifterna för maskiner, utrustning m. m. — att uppgå till 2,500,000 kronor. Då för ändamålet av riksdagen anvisats och av Kungl. Maj:t ställts till byggnadsstyrelsens förfogande ett belopp av 1,000,000 kronor, skulle för uppförandet av byggnaden enligt denna senast gjorda kostnadsberäkning återstå att anvisa 1,500,000 kronor. Härtill skulle komma de medel, som beräknats för maskinell utrustning, inventarier

m. m., 320,000 kronor, varjämte styrelsen förutsatte, att de medel, som stode till buds ur ovanberörda minnesfond, toges i anspråk för den maskinella utrustningen m. m.

Styrelsen för statens hantverksinstitut har i skrivelse den 22 november 1937, med förmålan bland annat att ifrågavarande byggnadsföretag icke torde kunna påbörjas förrän efter den 1 april 1938, hemställt, att för budgetåret 1938/39 måtte för ändamålet anvisas ett ytterligare anslag till det av byggnadsstyrelsen begärda beloppet, 1,500,000 kronor, eller, därest så stort belopp härför icke ansåges böra upptagas å riksstaten för budgetåret 1938/39, i vart fall hälften därav eller 750,000 kronor. Institutsstyrelsen har vidare hemställt, att för samma budgetår anvisades ett ytterligare anslag å 160,000 kronor för anskaffande av maskiner och annan utrustning för institutet. Institutsstyrelsen har slutligen föreslagit, att institutets föreståndare måtte anställas från och med den 1 juli 1938 och i anslutning härtill hemställt om anvisande av medel för dennes avlöning under budgetåret 1938/39 med 12,000 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

I nuvarande konjunkturläge är det naturligt, att en viss återhållsamhet iakttages i den statliga byggnadsverksamheten. Mot det intresse, som härutinnan gör sig gällande, måste vägas behovet av ifrågakommande byggnadsföretag. Vad byggnaden för statens hantverksinstitut beträffar är det ett önskemål, att densamma kommer till utförande snarast möjligt. Det synes dock knappast med fog kunna göras gällande, att ett uppskov under ett eller annat år med det planerade färdigställandet av byggnaden skulle vålla allvarigare olägenhet. I betraktande av det sagda och då enligt institutsstyrelsens egen uppgift byggnadsarbetena tidigast kunna påbörjas efter den 1 april 1938, anser jag mig ej kunna tillstyrka en anslagstilldelning för ändamålet under nästkommande budgetår av den storlek, som ifrågasatts i de i ärendet inkomna framställningarna. Enligt byggnadsstyrelsens beräkningar, mot vilka jag ej funnit anledning till erinran, skulle kostnaderna för byggnaden — med undantag av kostnader för maskinell utrustning, inventarier m. m. — på grund av prisstegringarna komma att uppgå till 2,500,000 kronor mot tidigare beräknade 2,170,000 kronor. Av detta belopp äro redan till byggnadsstyrelsens förfogande ställda 1,000,000 kronor, vilket sistnämnda belopp, såsom framgår av det anförda, icke ens till någon del torde tagas i anspråk förrän mot slutet av innevarande budgetår. Jag föreslår med hänsyn härtill, att anslagstilldelningen för budgetåret 1938/39 begränsas till 500,000 kronor, därvid jag förutsätter att från detta anslag även må bestridas sådana statsverkets kostnader för maskinell utrustning m. m., som eventuellt kunna bliva erforderliga under budgetåret; härav möjligen betingat avskrivningsbehov torde få prövas efter byggnadens färdigställande. Anslaget torde böra anvisas å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond.

Till följd av det uppskov med arbetenas slutförande, som föranledes vid bifall till vad jag här föreslagit, torde ej heller för nästa budgetår särskild medelsanvisning för avlöning till föreståndare för institutet bliva behöfvig.

Av det för nästa budgetår äskade anslaget, 500,000 kronor, har ett belopp av 250,000 kronor beräknats skola omedelbart avskrivas.

Såsom i ärendet upplysts, har av det för innevarande budgetår till nybyggnad för statens hantverksinstitut anvisade anslaget till byggnadsstyrelsens

förfogande ställts en summa av 1,000,000 kronor, vilket belopp med hänsyn till tiden för nämnda byggnadsarbetens igångsättande icke ens till någon del torde komma att tagas i anspråk förrän mot slutet av detta budgetår. I likhet med departementschefen finner utskottet angeläget, att en viss avvägning sker beträffande behovet av ifrågakommande byggnadsföretag mot bakgrunden av nuvarande alltmera försämrade konjunkturläge, och anser sig icke böra med anledning av det motionsvis gjorda yrkandet tillstyrka högre anslagstilldelning än som av departementschefen föreslagits. Ej heller är utskottet nu berett att, såsom i motionerna alternativt ifrågasatts, förorda anvisning av medel för ändamålet såsom anslag å beredskapsstat. Av det anförda framgår, att utskottet avstyrker de föreliggande motionerna i nu berörda delar.

Då till följd av den ovan föreslagna anslagsbegränsningen ett uppskov med institutsbyggnadens färdigställande torde bliva ofrånkomligt, synes utskottet tillräcklig anledning saknas att, såsom i motionerna vidare föreslagits, för nästa budgetår å driftbudgeten anvisa medel för avlöning till föreståndare för institutet. Jämväl denna del av motionerna avstyrkes således av utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen i övrigt under punkt 3 föreslagit, får under återropande av det anförda hemställa,

a) att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 155 och II: 245, till *Uppförande av byggnad för ett statens hantverksinstitut* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor, i vad motionerna avse anvisande av medel till byggnad för statens hantverksinstitut;

b) att motionerna I: 155 och II: 245, i vad de avse anvisande av medel å kapitalbudgeten till maskiner m. m. ej må av riksdagen bifallas;

c) att samma motioner, i vad de avse anvisande av medel å driftbudgeten till avlöning av föreståndare för institutet ej må av riksdagen bifallas;

d) att samma motioner i under a)—c) här ovan ej behandlade delar ej heller må av riksdagen bifallas.

4:o) **Ändrings- och inredningsarbeten i patent- och registreringsverkets byggnad.** Kungl. Maj:t har i förberörda proposition föreslagit riksdagen (punkt 4) att till Ändrings- och inredningsarbeten i patent- och registreringsverkets byggnad för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 120,000 kronor.

För innevarande budgetår har till ifrågavarande arbeten, som avse inredning av de nuvarande arkivlokalerna i våningarna 2 och 3 trappor upp i patent- och registreringsverkets byggnads mittparti till nya tjänstelokaler för ämbetsverkets personal, anläggande av arkivlokaler under den s. k. östra gården och

i angränsande byggnadslängors källare samt anordnande av ett bombfritt utrymme, bland utgifter för kapitalökning anvisats ett reservationsanslag av 285,000 kronor.

Med anledning av inträffade prisstegringar å byggnadsmaterialier m. m. beräknas ett belopp av ytterligare 75,000 kronor bliva erforderligt för arbetenas utförande. Vidare har framhållits, att behov uppkommit av ytterligare kompletteringsarbeten för patent- och registreringsverkets byggnad, nämligen vidtagande av vissa brandskyddsåtgärder i för arkiv och dylika ändamål avsedda lokaler samt viss omläggning av nuvarande belysningsanordningar ävensom ändring av vissa lokaler i bottenvåningen. Kostnaderna härför hava beräknats till 45,000 kronor.

Till förenämnda arbeten skulle alltså erfordras ett anslag å sammanlagt 120,000 kronor, vilket belopp i sin helhet beräknats skola omedelbart avskrivas.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *Ändrings- och inredningsarbeten i patent- och registreringsverkets byggnad* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 120,000 kronor.

5:o) **Uppförande av byggnader för flygteknisk försöksanstalt.** Kungl. Maj:t hade i förberörda proposition föreslagit riksdagen (punkt 5) att i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, till Uppförande av byggnader för flygteknisk försöksanstalt för budgetåret 1938/39 beräkna ett reservationsanslag av 742,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i proposition nr 56, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden, föreslagit riksdagen, bland annat, att till Uppförande av byggnader för flygteknisk försöksanstalt för budgetåret 1938/39 såsom kapitalinvestering i Statens allmänna fastighetsfond anvisa ett reservationsanslag av 742,000 kronor.

Av nämnda anslag har ett belopp av 200,000 kronor beräknats skola omedelbart avskrivas.

Under hänvisning till vad utskottet under punkt 23:o) i sitt denna dag avgivna utlåtande nr 10 anfört, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Uppförande av byggnader för flygteknisk försöksanstalt* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 742,000 kronor.

Stockholm den 5 april 1938.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar *Nilsson* i Gränebo, *Johansson* i Fredrikslund, *Nilsson* i Malmö, *Oscar Olsson*, *Hansén*, *Asplund*, *Borell*, *Nilsson* i Landeryd, *Gustafsson* i Benestad, *Ström* i Lidköping, *Magnusson* i Kalmar och *Domö*; samt

från a n d r a kammaren: herrar *Råstock*, *Jansson* i Falun, *Magnusson* i Skövde, *Törnkvist*, *Jeppsson*, *Persson* i Falla, *Svensson*, *Andersson* i Prästbol, *Ward*, *Lindberg* i Umeå, *Isacsson* och *Hansson* i Rubbestad.
